

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felolós szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

Regionális szerződések, preferencia és kontingensek.

Ezeket az idegen szavakat egyre sürgette halljuk és olvassuk a gazdasági kérdések megvitatása során. Különösen most legutóbb, hogy Ausztriával folynak a kereskedelmi szerződés tárgyalások. Bethlen István minis terelőnk nagyszerű bécsi fogadtatása alkalmával is a világsajtó jelenlétében odanyilatkozott, hogy az Ausztriával folytatott levő gazdasági tárgyalások az ezekben az idegen szavakban rejlő dolgok és megoldások körül forognak. Minthogy tehát a legközelebbi időben nagyon sokat fogunk hallani ezekről, hasznos és célszerű azok értelmével és jelentőségével megismerkedni.

Tudni kell, hogy az egyes államok az egymás közt lebonyoluló kereskedelmi forgalom módját és feltételeit kereskedelmi szerződésben állapítják meg kölcsönös megengedéssel. Jelenleg az egész világon az a kereskedelempolitikai rendszer uralkodik, amely az u. n. legtöbb kedvezmény elvére van alapítva. Ez annyit jelent, hogy az egyes államok a velük szerződéses viszonyba lépő másik államnak biztosítják a kereskedelmi szerződésben lefektetett külön engedményeket és kedvezményeket felül mindazt a kedvezményt és előnyt, amely más állam javára, bármely egyéb kereskedelmi szerződésben is van fektetve. A legtöbb kedvezmény annyit jelent a gyakorlatban, hogy valamennyi szerződéses állam javára szól valamennyi vám és egyéb kedvezmény.

A mai gazdasági világválságban azonban gyökeresen felforgatta a világgazdasági kapcsolatokat és az egyes államok ma már nem minden többi állam nyújt egyforma és üzleti kapcsolatban gyökerező egyforma előnyöket. Ma például az amerikai óriási gabona világgazdasági erősen nyomja az európai gabonaexportáló államokat és így ez utóbbiaknak — közöttük Magyarország is — már nem érdeke az, hogy Amerikának ellenérték nélkül ugyanazokat a kedvezményeket nyújtsa, mint pl. azoknak az európai agrárimport államoknak, amelyek Magyarország sok agrárterméket vásárolnak. A legtöbb kedvezmény ma már elkopott eszköze a kereskedelempolitikának és helyébe kell lépnie a szolgáltatás és ellenszolgáltatás rendszerének, amely kedvezményt nyújt kedvezmény ellenében s amely előnyt nyújt az eibánásban annak az országnak, amely viszont nekünk nyújt előnyt és kedvezést. Ez a kereskedelempolitikai rendszer az u. n. preferencia. Azt a kedvezményt, amelyet ellenérték fejében valamely államnak a másik szerződő állam engedélyez, önmagának megfizetési a másik szerződő állammal és ezzel előnyben részesíti egymást a két szerződő fél egyéb olyan államokkal szemben, melyekkel hasonló preferenciális szerződésük nem áll fenn. Ezt a preferenciális alapon nyújtott kedvezményt pedig a legtöbb kedvezményes államok nem kapják meg.

Minthogy azonban jelenleg a nemzetközi kereskedelmi szerződések nagy háliozata a legtöbb kedvezmény elvén épül fel, egyetlen egy szerződéses állam sem tűri el, hogy a szerződések tartama alatt valamely vele szerződött állam külön kedvezményeket nyújtson preferenciális alapon valamely másik államnak, de ezt a kedvezményt ő ma-

ga, a legtöbb-kedvezményes állam, ne élvezhesse. Vagyis a preferenciális kereskedelem-politikai rendszere az egymásra utalt országok majd csak akkor térhetne át, amikor a legtöbb kedvezményes kereskedelmi szerződések már mind lejártak s az államoknak a keze nem lesz többé megkötve. Ezért Magyarország sem teheti meg máról-holnapra, hogy bármely állammal külön preferenciális viszonyba lépjen, mert ennek útjában áll a többi államokkal kötött kereskedelmi szerződésekben biztosított legtöbb kedvezmény. De a kereskedelempolitika irányítói nagyon leleményes és találékony emberek, akik világszerte azon törik a fejüket, hogy miképpen lehetne az országoknak oly szükséges gazdasági kapcsolatokat megteremteni még akkor is, ha e kapcsolatoknak bizonyos kereskedelempolitikai szabályok és lekölttségeket útjában állanak. A kereskedelempolitika művészei és tudósai most újabbban a regionális szerződések módszerét hangoztatják és ajánlják, amely szerződéseket bizonyos egymásralt szomszédos államok gazdasági kapcsolatát és érintkezését vannak hivatva élnkíteni és bensőbbé tenni. E regionális szerződések rendszerét a Népszövetség gazdasági bizottsága is figyelmébe ajánlotta az európai államoknak és így Magyarország a Népszövetség szellemében jár el, amikor egyelőre Ausztriával iparkodik regionális szerződést kötni. Természetes, hogy az Ausztriával való megengedés után az ilyen szomszédos gazdasági szerződést ki lehetne terjeszteni a többi államokra is.

Azonban a regionális szerződések sem ütközhetnek bele a fennálló legtöbb kedvezményes szerződésekbe és nagy általánosságban ma még nem lehet nekünk még Ausztriával sem preferenciális szerződést kötnünk, még regionális szerződés formájában sem, mert bármennyire is közös érdeke a két országnak, hogy egymással kicseréljék a maguk agrártermékeit ipari fél és egész gyártmányokra, ennek a cseréforalomnak az élnkítése érdekében egymásnak adott kedvezményeket valamennyi állam magának is követelné.

Ezen a ponton merül fel az u. n. kontingens-megállapodások eszméje. A két állam egymással megengedik abban, hogy egy-egy árucikkből mekkora tömegek (súly, darab stb. szerint) szállíthatók a másik államba bizonyos mérsékeltbb vámtételek mellett. Ezeket a megállapított árumennyiségeket hívják kontingensnek. Pl. Ausztria és Magyarország megengedhetnek abban, hogy Magyarország ennyi és ennyi vagon fát, ennyi és ennyi métermázsza papírost, ennyi és ennyi üveg- és porcellánárt stb. enged Ausztriából importálni bizonyos mérsékeltbb vámtételek mellett és viszont Ausztria megengedi Magyarországnak, hogy ennyi meg ennyi métermázsza búzát, bizonyos számú marhát, ennyi és ennyi élő sertést stb. szállíthasson Ausztriába bizonyos mérsékeltbb vámtételek mellett. Minthogy az ilyen kontingens-megállapodásoknál már konkrét mennyiségekről van szó, amelyet egymásnak a két szerződő állam koncedált, a többi legnagyobb kedvezményes szerződéses viszonyban álló állam önmagának ezt a speciális kedvezményt már

nem igényelheti. Még szorosabbá fűződik a kontingensek révén a gazdasági kapcsolat és még kevésbbé igényelhető az egymásnak koncedált speciális kedvezmény akkor, ha a kontingensek árucere-szerződés keretében koncedálatnak egymásnak. Mert az ilyen kontingens-megállapodás nem általános preferenciális alapra helyezkedik, hanem két szerződő félnek egymás között való különleges, individuális megengedése és mint ilyen nem ütközik a legtöbb kedvezmény elvére.

Gazdasági viszonyunk Ausztriával szemben előreláthatólag ilyesféle megoldást fog nyerni. Vagyis létesítünk egy regionális kereskedelmi szerződést, amely ugyanakkor, amikor respektálja a többi állammal szemben a legtöbb

kedvezményes megállapodást, egyúttal kedvezményes elbánást biztosít kölcsönösen a magyar és osztrák gazdasági cseréforalomnak bizonyos meghatározott árukontingensek speciális megengedésével. Ausztria átvész tőlünk előnyös vámtételek mellett bizonyos mennyiségű gabonát, állatokat s egyéb agrártermékeket és mi viszont biztosítjuk Ausztriának ipari és egyéb exportfeleségei meghatározott részének előnyös vámtételek mellett való ideszállítását. Egy ilyen szellemű szerződés segítene a magyar mezőgazdaságon, de segítene egyúttal az osztrák iparon is, anélkül, hogy ártana akár a magyar ipari érdekeknek, akár Ausztria mezőgazdasági fejlődésének.

A pécsi ítélőtábla felmentette a bajai törvényszék által Nagy Márton volt városi műszaki tanácsos terhére elkövetett rágalmozásért elítélt bajai iparosokat és vállalkozókat.

A táblai ítélet szerint az iparosok kritikája jogos magánérdekek védelmében nem haladta meg a megengedett határokat s így tulajdonképpen nem is történt bűncselekmény.

A múlt évben ősz elején tárgyalta le a bajai kir. törvényszéki kirendeltség büntető tanácsa Nagy Márton fővárosi magánmérnöknek, volt bajai városi műszaki tanácsosnak Tomasics Gyula ipartestületi elnök és kienc társa ellen 1928-ban indított rágalmozási bűnpéretét, ami azon jegyzőkönyvek miatt keletkezett, amiket felvettek az Ipartestületben egyes sérelmet ért iparosok panaszárol. A bajai törvényszék ugy Tomasics Gyulát, mint a vádlott jonevű bajai iparosok legtöbbjét felmentette a vád alól jogerősen. A törvényszék csak három iparost, illetve vállalkozót ítélte el és pedig Analfy Ferenc építőmestert, törvényhatósági bizottsági tagot 300 pengő pénzbüntetésre, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette három esztendőre. Analfy megnyugodott az ítéletben. Elítélte még a törvényszék Czukor Sándor bajai mérnök, építési vállalkozót, akit dr. Fischhoff Zsigmond ügyvéd védett, — 500 pengő pénzbün-

tesre és Binder János ácsmestert törvényhatósági bizottsági tagot pedig, akit dr. Mészáros Sándor ügyvéd védett, 300 pengő pénzbüntetésre. A bíróság sértőnek találta azokat a megjegyzéseket Nagy Mártonra, amikkel kritizálták Nagy Márton köztisztviselői működését, amit a városi közmunkák kiadása körül tanusított. Az ítélet ellen ugy Czukor Sándor mérnök, mint Binder János ácsmester felebbeztek.

Nemrégiben tárgyalta le ezt az ügyet a pécsi kir. ítélőtábla nyilvános tárgyaláson s a bajai törvényszék marasztaló ítéletének megsemmisítésével ugy Czukor Sándor mérnököt, mint Binder János ácsmestert avval az indokollással, hogy kritikájukkal, amit jogos magánérdekek védelmében hangoztattak, nem lépték túl a megengedett határt s így tulajdonképpen nincs is bűncselekmény, — felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

Válasz „A leánylíceumról” szóló cikksorozatra.

Irta: LFGÁNYI DEZSŐ ált. felsőkereskedelmi iskolai igazgató.

Az ismételt hangoztatott néhány hónapos tanfolyam 10 teljes hónapig, vagyis 1 teljes évig tart. Ott 18. életévi betöltött, már érettségét tett, tehát felnőtt, intelligens, művelt ifjúságot vesznek fel, akikkel 10 hónap alatt sokkal több eredményt lehet elérni, mint 14 éves, 4 középsikoláját jól-rosszul végzett s különböző iskolafajokból összevert döt tanulókkal ugyanannyi idő alatt el lehet végezni abban az esetben, ha a kereskedelmi iskolában csak gyakorlati ismereti anyagot tanítanak. De nem hiszem, hogy akad az egész országban egyetlen egy kereskedelmi iskolai tanár és egyetlen egy elfogulatlan gyakorlati ember, aki az ilyen „néhány hónapos szaktanfolyamot” végzett egyént a nagy dttagban — s ezen van a hangsúly és nem egyes kivételeken — úgy értékelne, hogy „sokkal jobban felel meg, mint a kereskedelmi iskolai érettségét tett”

és azt állítaná, hogy az „alaposabb ismeretekre tett szert, mint aki 4 évet töltött a kereskedelmi iskolában.”

A cikkíró tehát itt nagyon elvetette a súlyköt s ezzel a véleményével a F.M. amint a legutóbbi közleményhez fűzött szerkesztői megjegyzésből látszik, semmiben sem azonosítja magát. Az élet ma mind több gyakorlatiasságot követel az embertől. A különböző szakirányú közpfokú iskolák ezt a célt szolgálják. Nem tesz tehát jó szolgálatot sem a tanügynek, sem az életnek, sem a közzgazdaságnak az, aki csupán elfogultságból azt az iskolafajt, amely gyakorlati irányban igyekszik a hazai oktatásügyet szolgálani, meg nem okolt és alaptalan támadásban részesíti csak azért, hogy egy neki tetsző iskolafaj érdekében hangulatot keltsen.

De a cikksorozatban súlyos tévedések vannak ott is, ahol számadatokkal, statisztikával dolgozik és ez a része a

cikksorozatnak az, amely téves konkluziók levezetésére adhat alkalmat azoknál az olvasóknál, akik a közölt számadatokat mind készpénznek veszik.

A cikksorozat azt állítja, hogy „Csonkamagyarországon van 34 leányközépiskola és csak 16 kereskedelmi.” Ezzel azt a hitet terjesztheti, hogy általánosan elismert dolog tehát, hogy a leányközépiskolára (leányliceumra) sokkal nagyobb szükség van, mint a női kereskedelmi iskolára, hiszen nem lenne a leányközépiskolák száma a kereskedelmieknek több mint kétszerese. Nem mondja azonban a cikksorozat azt, hogy a 34 leányközépiskolából csak 25 a leányliceum, van 8 leánygimnázium és 1 leánykollégium. (Itt én is csak az előttem ismert és a „Tanárok Zsebkönyve” című kiadványban közölt adatokra szoritkozom!) De téved is a cikksorozat írója, mert női felső kereskedelmi iskola nem 16, hanem 20 van ezenkívül van még 34 egyéves, illetve kétéves női kereskedelmi szaktanfolyam, amint arról alább szólni fogok. A 34 leányközépiskolával, illetve 25 leányliceummal szemben van tehát 54 női felső kereskedelmi iskola és női kereskedelmi szaktanfolyam. Ez az adat egészen más képet ad a kereskedelmi jellegű iskolák szükségességéről.

Női felső kereskedelmi iskola van Budapesten 7 (hét), Baján, Debrecenben, Egerben, Győrött, Kecskeméten, Miskolcon, Makón, Nyíregyházán, Pécsen, Sopronban, Szegeden, Szombathelyen és Veszprémben, de ezek közül a cikkíró 4-ről nem tud. Nincs tudomása arról, hogy a budapesti Kereskedelmi Akadémia keretében 1927/28. óta, a budapesti tanárképző gyakorló felső kereskedelmi fiúiskola mellett 1929/30 óta van női felső kereskedelmi iskola s nem tudja, hogy 1928/29. óta Makón református s 1929/30 óta Nyíregyházán római katolikus női felső kereskedelmi iskola van.

Tévedés az is, hogy „Baján kívül csak 1 város van, ahol női kereskedelmi iskola van, de liceum nincs (Veszprém)”. Mert Makón van női kereskedelmi iskola, de nincs semmiféle leányközépiskola a két polgárin kívül, Pécsen és Szegeden pedig — ahol női felső kereskedelmi iskola is van — leánygimnázium van és nem leányliceum.

Tévedés az is, hogy „8 olyan város van, ahol liceum van és kereskedelmi nincs”. Ilyen város csak 6 van, (Békéscsaba, Kaposvár, Kőszeg, Mezőtúr, Székesfehérvár, Újpest, de ezek közül a városok közül Békéscsabán és Székesfehérváron van egyéves női kereskedelmi szaktanfolyam. A kicsiny Kőszegen és Mezőtúron a liceum életképességét az azzal egybekapcsolt internátus biztosítja, Újpesten egyáltalán nincs kereskedelmi iskola, sem fiú, sem női, az újpestiek tehát a budapesti iskolákba járnak, így a jelentősebb városok közül az egyetlen Kaposvár az, ahol liceum van és a leányok kereskedelmi képzésére nincs meg a lehetőség.

A cikkíró azonban azt sem tudja, hogy a női felső kereskedelmi iskolák közül működik az országban 34 női kereskedelmi szaktanfolyam, amelyek közül 25 egyéves és 9 kétéves. (L. Véghe Kálmán cikkét a Kereskedelmi Szakoktatás 1930—31. évfolyamának 1—2 számában!). Ezek közül a szaktanfolyamok közül 9 az ötleveő fiú, 4 pedig a női felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan működik. Ennek a 13 szaktanfolyamnak 1929/30. évben 1159 beírt tanulója volt. (A többi 21 szaktanfolyam adatait nem ismerem!) Érettségizettek tanfolyama pedig csak Kereskedelmi Akadémiával és a Vasutcai felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan van s e két helyen az elmúlt iskolai évben 61 volt a nőhallgatók összes száma.

(Folytatjuk)

Kihelyezik a templomot a Flórián-utcai elemi iskolából, mert emeletesre építik május 1-én kezdődő munkával ezt az iskolát.

Baja város iskola- és óvodaépítési programjának végrehajtása ebben az esztendőben

A mai nyomású gazdasági viszonyokat az ipar minden ága érzi, de legsúlyosabban az építő iparra nehezedik. Az építőiparban mindenkor volt munkanélküliség; most azonban az a helyzet, hogy ritkaság benne a munka. Éppen azért, mert ily kétségbeesztő jövő elé nézünk még az idén is, ma kérdést intéztünk a városi mérnöki hivatal építészeti osztályának vezetőjéhez, Nagy András főmérnökhöz, aki a város által végeztetendő városi közmunkákról és építkezésekről a következőket mondotta:

— Tavasszal a stabilizálódott jó időben veszi kezdetét a józsefvárosi elemi iskola emeletrépitése. Ugy tervezi a mérnöki hivatal, hogy négy új tantermet és új klozettsoportot fog építtetni itt.

— Az építkezés tartamára a józsefvárosi iskolából természetesen ki kell helyezni a templomot és józsefvárosi lelkeszséget. Hogy visszahelyezik-e azt, az is kérdéses egyelőre. Ez az ügy még nem dönt el s csak újabb tárgyalások után véglegeződik. Az építkezés miatt a Flórián-utcai iskolában az ideai iskolai tanév annyira meg kell rövidíteni, hogy azt már május 1-én be kell fejezni, mert a következő napokban már megindul az építési munka. Az építkezés tartamára az iskolából természetesen el kell távolítani a padokat és iskolai felszerelést is va-

lamely szomszédos házba.

— A szállásvárosi iskolánál ugyancsak toldalék építkezés lesz: két új tantermet kap az iskola. Ezenkívül nagy átalakításokat s alapos renoválást végeznek ebben az iskolában.

— Ugy a vöröskereszt-téri, mint a kiscsávolyi elemi iskolához egy-egy tantermet fog a város építtetni, mert az iskolák a változott viszonyok közepette szűkeknél bizonyultak s így a város programjába vette az iskolák kibővítését.

— Ugy a vöröskereszt-téri, mint a szentjánosi elemi iskolánál az épület és telke köré kerítést épített a város.

— A tavasszal tovább fogják folytatni az óvodaépítéseket ugyanarra, hogy azt tervezi a város, hogy május 1-ére készen legyenek az összes, a múlt év őszén megkezdett új óvodaépítések s a tanyai iskola, kivéve a helyi városi elemi iskolát, amely nagyszabású építkezés s ekkorára nem fejeződhet be.

— Ugyancsak a tavasszal kezdi építtetni a város a hatodik óvodát, amelyet azért nem kezdetek meg ősszel, mert nem találtak megfelelő telket. Ami volt, az vagy drága volt, vagy rossz helyen fektet. Most a város úgy oldja meg a Szeremlei-utcai óvoda kérdését, hogy a régi óvodaépületet lebontatja s ugyanott építteti fel az új emeletes óvodát. Az épület emeletén az óvodá-

lakása lesz. Az építkezés tartamára a Szeremlei-utcai óvoda növendékeit elosztják a Vöröskereszt-téri és a Kinyási-utcai óvodákba aszerint, hogy a gyermekek közül ki melyikhez lakik közelebb.

— Ha elkészül a Kamarás-Duna új torkolata, akkor a város a Dunaparton, a torkolat tulsó partja közelében új erdészlakot fog építtetni, amire a kalocsai érsekuralommal kötött megállapodás kötelezi Baja városát s ezenkívül a torkolat szájánál a város új torkolatörházt fog építtetni.

Nagyjában tehát ez az ideai építési szeszomban a város beruházási, illetve építkezési programja. Nem nagy, de azért elég szép investíciós s építési program. Meg lennének elégedve, ha legalább minden évben ennyi középítkezés jönné segítségül a munkanélküliek foglalkoztatására.

A polgári iskola és a liceum-ügy.

„A leányliceumról” szóló folytatásokban közölt cikke Heckenshoffer Lázártól, a városi polgári fiúiskola igazgatójától a következő választ kaptuk:

A Független Magyarorság tekintetes Szerkesztőségének. Helyben.

B. lapjuk f. hó 27-iki számában megjelent, a leányliceumról szóló cikkhez csak annyiban kívánok hozzászólni, amennyiben az a polgári iskolát és a polgári iskolai tanítást illeti.

Azt állítja a cikkíró: „Az a műveltség, amit a polgári iskola ad, ma már nem elég.” Mindenesetre az a művelődési anyag, amit a polgári iskola nyújt, különbözik attól, amit a leányliceum ad. Hiszen más a célkitűzése a két iskolának. A polgári iskolának célja egyrésztől a középiskola felé való előkészítésre, másrésztől a középiskola szakiskolákra való előkészítésre.

A középiskolának, aminő a leányliceum is, az a feladata, hogy növendékeit magasabb műveltséghez juttassa és a felsőbb tanulmányokhoz szükséges szellemi munkára előkészítse. Kinek van tehát szüksége liceumra? Annak, aki azt akarja, hogy leánya valamelyik főiskolán felsőbb tanulmányokat folytasson. Mert hogy tisztán művelődési szempontból járassa valaki leányát 8 éven át iskolába, ez nálunk csak kevés szülőről tételvezhető fel. Hiszen még a fővárosban is elnépteledtek a tisztán művelődési célt szolgáló felsőbb leányiskolák.

Viszont, ha valaki nem akarja főiskolára küldeni gyermekét, hanem középiskola szakiskolába, vagy csak 4 osztályt akar vele elvégeztetni akkor elegendő az a műveltség, amit a pol-

gári iskola nyújt. Mi is az a műveltség? Cikkíró beszél „igazi” műveltségről. Mit ért ezalatt? A műveltség nem csupán egy ismerethalmazból áll, hanem a műveltség fogalma magába foglalja az emelkedettebb erkölcsi felfogást, a finomabb érzelmi világot, az erős akaratot.

Általános műveltség soha sem lehetséges a szó szoros értelmében, hiszen a kultúra fejlődésével az ismeretek köre annyira kitágult, hogy egy fő be nem fogadhatja. Tehát nincs általánosan művelt ember, hanem van művelt munkás, művelt iparos, művelt kereskedő, művelt mezőgazda, művelt orvos, ügyvéd stb. „Minden műveltség magja bizonyos szakműveltség, ebből lehetsézőni tovább általánosabb irányban ismeretünket.” (Kornis Gyula: Kultúra és politika.)

Ha a cikkíró tanulmányozta azt a művelődési anyagot, amit a nyugati államok, akár az angol, vagy a német, a mi polgári iskolánkhoz hasonló iskolatípusai felbőlelnek, látnia kellett, hogy ezen anyag nagyjából megegyezik a mi polgári iskolánk művelődési anyagával. Ha tehát ezen anyag e nagy nemzetek gyakorlati pályákon működő fiainak a később megszerzendő szakműveltséghez alapul elégséges, azt hiszem, mi sem állíthatjuk azt, hogy ez a műveltség nekünk nem elég.

Azt írja a cikkíró, hogy sok polgári iskola nívója hihetetlenül alacsony. Erre nézve említem Párvy Endre tanítóképző intézeti igazgatónak a polgári iskolák 60 éves jubileuma alkalmával tartott diszülésén, 1930. okt. 19-én, elhangzott szavait: „A tanítóképzők növendékeinek 95 százaléka a polgári iskolából kerül ki s a képző erre az alapra épít. Kijelentem, hogy ez az alap kiválóan megfelel a tanítóképzés céljainak hazafias, erkölcsi, pedagógiai és minden más tekintetben is.”

Azt állítja a cikkíró, hogy akik elégnek tudják, hogy gyermekeik négy liceumot végeznek, nem károsodnak, ugyanis a liceum tanterve olyan, hogy a négy alsó osztály egészet alkot. A dolog természetéből következő, hogy a polgári iskola, mivel öncélú intézmény, zárt művelődési egészet ad, amit egy 8 osztályos középiskola 4 alsó osztályáról nem lehet joggal állítani.

Állítja végül a cikkíró, „abból pedig bizonyára haszna lesz a tanulóknak, ha... képzettebb tanárok oktatják oly módon, hogy valódi műveltségre tegyen szert.” Eltekintve attól, hogy az 1928—29. tanévtől kezdődőleg a polgári iskolai tanárképzés a szegedi egyetemen négy éven át történt s tudott dolog az, hogy a képzettség nemcsak az előkészítés, hanem jó részben a tanárképzés munkájának eredménye, teljesen tévedésen alapszik azon állítás, hogy a jó, vagy nem kielégítő tanári munka

la POROSZ
diókoksZ
Pécsi tojásszén (bulett)
változatlan áron.

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

Hó- és sárcipőjét

olcsón talpalm, sarkalom és foltozom vulkanizálással.

STELLNER ZSIGMOND cipőkereskedő. BAJA, Vörösmarty-utca 1. szám.

Telefon 287.

Grauaug-ház, Farkas üvegessel szemben.

Cipőjét megfestem

bármely színre mechanikailag olcsón.

Telefon 287.

az a műveltség...
műveltség...
műveltség nem...
zából áll, ha...
magába fog...
rkölcsi felfo...
világot, az

ha sem lehet...
ében, hiszen...
smeretek köre...
y fő be nem...
általában...
művelt mun...
elt kereskedő...
t orvos, ügy...
ség magja bi...
ből lehet szö...
ányban isme...
: Kultura és

nyozta azt a...
t a nyugati...
y a német...
hasonló is...
a kellett, hogy...
meggyezik a...
lódási anya...
nyag e nagy...
kon működő...
rendő szak...
éges, azt hi...
zt, hogy ez...
elég.

ny sok polgári...
alacsony. Er...
Endre tanító...
k a polgári...
a alkalmával...
okt. 19-én, el...
tőképzők nő...
a polgári is...
pőz erre az...
hogy ez az...
tanítóképzés...
i, pedagógiai...
n is."

gy akik elég...
eik négy lice...
dnak, ugyanis...
hogy a négy...
ot. A dolog...
hogy a polt...
ntzmény, zárt...
mit egy 8 osz...
osztályáról

abból pedig...
mulónak, ha...
ják oly mó...
sége tegy...
gy az 1928—...
a polgári is...
di egyetem...
tudott dolog...
mczak az elő...
n a tanár ké...
énye, teljesen...
állítás, hogy...
tanári munka

Z

Z

ület)

ete

a.

13.

m

szám.

87.

csak a képzettségen mulik. A képzettség csak egy kelléke a jó tanárnak, ezen felül sok más, szeretet a gyermek iránt, erélyesség, fegyelmező képesség, jellem stb. egyezővel egyéni rátermettség szükséges.

Baja, 1931. jan. 31. Kiváló tisztelettel *Heckenshoffer Lázár*, a városi polg. fiúiskola igazgatója.

Defenzív hadjárat az influenza ellen.

A lapok tele vannak a riasztó hírel: az influenza fellépésével és rohamos terjedésével. Közeliünkben Horvátországban hatalmasodott el nagyon az influenza-járvány. Baján ilyen értelemben influenza-járványról beszélni nem lehet. Meghüléses bántalom elég sok van, de súlyos lefolyású szövődményes influenza-eset csak 1—2 esetben fordult elő.

Az influenza elleni védekezéstől az alábbi tanácsokat közöljük, avval a kérésrel, hogy azokat a közönség saját érdekében pontosan tartsa be és minden erejével támogassa a hatóságot a járvány elleni védekezésben.

Az influenza hevenyfertőző betegség, amely lázzal, a légútiak hurutjával kezdődik. Az influenzának súlyos, szoptikus alakját, melyhez rohamosan fejlődő szövődmények, (tüdő, mellhártya, középfül, agyhártyagyulladás) járulnak, spanyolbetegségnek nevezik. Az influenza kórokozó csirák a beteg egyén orrából, torkából és tüdejéből származó nyálkával, köhögéssel, tüsszentséssel, orrfuvással és köpködéssel üríti ki és azok az ily módon fertőzött levegővel jutnak be más ember szervezetébe. A betegség terjedésének első sorban azzal lehet gátat vetni, hogy köhögés és tüsszentség alkalmával kendőnket tartsuk orrunk és szájunk elé, kerüljük a köpködést és mellőzzük a csókolódást, valamint a kézfogást és minden étkezés előtt kezünket jól mosuk meg.

A betegség a fertőző váladékkal szennyezett tárgyak útján is terjedhet, ezért a beteghasznált fehéreműt (zsebkendő, törülköző stb.) forró vízben, (lugban) ki kell főzni. Általában véve a legmesszebbmenő tisztaság fenntartására fokozott gondot kell fordítani.

A zsufolt és rosszul szellőztetett, zárt helyiségeket, tömeges összejöveteleket a lehetőség szerint kerülni kell, mert ilyen helyen különösen könnyen ragadhat át a betegség az egészségesre.

Óvakodni kell a meghüléstől, mert ez a szervezet ellenállóképességét gyengíti és elősegíti a megbetegedést. Úgyelni kell arra, hogy mértékletes, józan életmóddal a test ellenállóképessége megőriztessék. Nem helytálló a nép körében elterjedt az a nézet, hogy szeszes italok (bor, sör, pálinka) élvezete, valamint a dohányzás bizonyos védelmet biztosítana a fertőzés ellen. Ez a nézet merőben téves és káros: minden e tekintetben elkövetett túlzás gyengítőleg hat az emberi szervezetre és csak egyengeti a megbetegedésnek útját.

Aki lázas, vagy hurutos megbetegedésekben (nátha, rekedtség, torokgyulladás, köhögés) szenved, az lehetőleg maradjon ágyban és hivasson idejében orvost, mert ezáltal sok esetben elkerülhető a betegség súlyosbodása, másrészt azért is kerülje a beteg mások társaságát, mert új fertőzések okozójává válhatik. Beteg gyermek ne látogassa az iskolát.

Szigorúan tartózkodjék mindenki lázas, náthás (s szokás szerint „meghült”-nek mondott) beteg látogatásától.

Aki a beteggel, vagy az általa szennyezett tárgyakkal érintkezik, gondosan mosakodjék meg, száját, torkát naponként többször öblögesse és óvakodjék attól, hogy a beteg reá köhögjön, vagy tüsszentsen.

A beteg felgyógyulása után a lakást gondosan kell kitakarítani és alaposan ki kell szellőztetni.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

HIREK.

— Bizonyítás kiegészítés a székesfehérvári panamá ügyben. Jelenítettük már régebben, hogy dr. Zavaros Aladár volt székesfehérvári polgármester és Vargha Elemér műszaki főtanácsos az ellenük folyó fegyelmi ügyben bizonyítás kiegészítést kértek, amit el is rendelt a belügyminiszterium. Ennek lebonyolítása véget szerezett délután Székesfehérvárra utaztak dr. Puskás Dezső helyettes polgármester, a fegyelmi ügy előadója, dr. Bernhart Sándor tiszti főügyész, a fegyelmi ügy közváltója és Dietrich István helyettesfőszámvéve. A három bajai főtisztviselő három napig fog Székesfehérvárott időzni s csak szombaton este térnek vissza Bajára munkájuk végeztével.

— Meghívó az Orsz. Állatvédő Egyesület bajai és bajavidéki fiókjá f. évi február hó 1-én d. e. 10 órákor a városi polgári fiúiskola rajtermében tartandó évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár évi jelentése. 3. Pénztáros évi jelentése. 4. A választmány kiegészítése. 5. Költségvetés előterjesztése. 6. Indítványok. Elnökség.

— Rum és likőrök készítése házilag 100 százalékos megtakarítással jár a már 25 éve bevezetett és nagy népszerűségnek örvendő **Gyarmati-féle rum- és likőr-esszenciákkal.**

— Burgonyatermelési Hivatal műtrágya akciója. A Burgonyatermelési Hivatal az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is ad ki burgonya alá kísérleti célra féláru műtrágyát. A műtrágya fele árát és a vasuti költségét a hivatal viseli, ezzel szemben kötelezi a gazdákat, hogy a kísérletet az előírás szerint állítsák be és az eredményeket az ősszel pontosan jelentik. Az érdeklődőknek bővebb ismereteket kívánatra a Burgonyatermelési Hivatal (Budapest, Földművelésügyi minisztérium) küld. Az igénylést február 10-ig kell a hivatalban bejelenteni.

— A hétfői orfeummegnyitó előadás iránt városzerte általános érdeklődés nyilvánul meg. Az eddigi jelekből ítélve, mindenki jelen akar lenni a megnyitó előadáson. Ha számitásba vesszük, hogy a társulat névsora a legkiválóbb orfeumművészeket gyűjtötte össze, ez az érdeklődés mindenképpen érthető. A fenti körülmény garancia arra nézve, hogy szép, jót és abszolút művészi fog nyújtani az első bajai orfeumtársaság. Az abszolút fehér műsor ugy van összeállítva, hogy az előadás tartama alatt minden jelenlevőnek gondtalan szórakozásban lesz része, amit nagyban elősegít az a körülmény is, hogy a közönség fehér asztaluk mellett ülve élvezheti az előadást.

— Mezőgazdasági munkákra csak magyar munkások alkalmazhatók. Mayer János földművelésügyi miniszter ezuttal is kiadta az 1931. évi mezőgazdasági munkáknak, különösen pedig az aratási és cséplési munkálatoknak zavartalan elvégzése tárgyában készült rendeletét. A rendelet szerint a hatóságoknak mindent el kell követniük abban a tekintetben, hogy a munkaadók az aratási és cséplési munkákra és általában minden gazdasági munkára hivatásos belföldi mezőgazdasági munkásokat szerződtesse. Külföldiek az ország területén mezőgazdasági munkák elvégzésére csak munkavállalási engedély alapján alkalmazhatók, amelynek megadására a földművelésügyi miniszter jogosult. Engedély alapján is csak akkor alkalmazhatók külföldiek, ha belföldi munkaerő már nincs. A külföldieknek engedély nélkül való alkalmazása büntetendő cselekmény. Ahol a gazdasági munkások részére készpénzben vagy terményben fizetett napszámbekek annyira kicsinyek, hogy azok az adott gazdasági viszonyok között a munkás és családja megélhetését nem biztosítják, bárki kérheti a legkisebb napszámbekek megállapításának elrendelését. A kérelem az illetékes községi előjáróságokhoz is beadható.

— A Gyarmati-féle csukamáj-olajat szívesen veszik felnőttek és gyermekek, mert szagtalan és ize kellemes.

— Alarcos bál. Az Ipartestület összes helyiségeiben február 1-én, vasárnap este reggelig Laky tánciskola rendezésében nagyszabású jelmezes alarcos bált rendez.

Kedvezményes utazás a mezőgazdasági kiállításra.

A kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére a március hó 20—25. napjain tartandó mezőgazdasági kiállítás és vásár megtekintésére felutazó közönség részére 50 százalékos kedvezményt biztosított a m. kir. Államvasutakon és az annak kezelésében levő helyi-érdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadták a többi hazai önálló igazgatással bíró vasutak és hajózási vállalatok. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a MAV és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólóan 1 pengő, a Duna-Száva-Adria Vasutársaság (Déli Vasut) vonalaira 2 pengő. Az igazolvány kiállítását az OMGE mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságától (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8.) kell kérni, de beszerelhetők ezek az igazolványok a mezőgazdasági kamarák, gazdasági egyesületek, gazdakörök és szövetkezetek útján.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 14-től 24-ig, a visszautazásra március 20-tól 31-ig érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50 százalékos kedvezmény.

A külföldi látogatók részére a szomszéd államok vasutait szintén jelentős utazási kedvezményeket engedélyeztek. A m. kir. külügyminisztérium pedig lehetővé tette, hogy vizum nélkül léphessék át a határt és a vizumot utólag, a kiállítás színhelyén, egyharmadra mérsékelte díjert szerezhessék meg (kezelési költség felszámítása nélkül).

Rádió.

Péntek, január 30

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek.
4:00: B. Czeke Vilma mesél.
4:45: Pontos időjelzés, vízállásjelentés.
5:00: Tót—magyar nyelvoztatás.
5:30: A Folyamórség zenekarának hangversenye.
6:30: Császár Elemér dr. előadása.
7:30: Dalmú közvetítés az Operaházból.
Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd cigányzene.
TELEFONHIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Erzsébet királyné-ut 78. sz. alatt egy négy szobás komfortos

lakás

kiadó. Azonnal beköltözhető.

URÁNIA

Január 31-én, szombaton
d. u. 6 és fél 9 órákor.

Február 1-én, vasárnap
d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órákor.

2 napig lesz műsoron a legszebb
ÚFA film.

Mese a bennzinkutról.

Nagy filmoperett 12 felvonásban.

Főszerepben:
WILLY FRITS, OLGA CSEHOVA
és LILIAN HARVEY.

Kisérő filmek:

Nincs otthon a macska
rajzfilm.

A tojáshéj titka
hangosfilm.

Hiradó.

Hiradó.

1931. február 2-án, hétfőn

d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órákor

Gigoló, a táncos hadnagy

filmatrakció 10 felv. Fősz.:
Betty Asztor, Igo Sym és
Anita Dorris.

Kisérő film:

Az indiánok völgye

Nagy indiánfilm 8 felvonásban.
Fősz.: TIM Mc COY.

PRIMA

gázgyári diókoksz,
prima bányakoksz,
prima szalon porosz kockaszennet
(szoba-fűtéshez),

Száraz tűzifát

50 kg-ként gyorsan és olcsón szállít

Deutsch József

tűzifa és szénkereskedő. (MÁK. mésztelep.)

Városi iroda: Mátyás Király-tér 10. — Telefon 356.

Minden háziasszony konyhaasztalára csiszolt **ETERNIT** lap borítást rendel!
 Elpusztíthatatlan és mindig ragyogóan tiszta!
 Alacsony ára havi 1 pengős részletekben fizetendő.
 Érdeklődésre készséggel bemutatjuk.

Minden méretű asztalra, kre-
 dencre azonnal szállítja és
 díjmentesen felerősíti

Eternit Udvar
 BAJA
 Budapesti-út.
 Telefon: 2-90, 1-05.

„KALOR”
 a kályhák királya előnyösen
 beszerezhető
Utry-nál
 Telefon 280. Alapítás 1895.

**Barmily gyártmányu készüléket
 a Bruszt-féle Radióházban**
 szerezhethet be
legelőnyösebben. (Az ország egyik legrégebbi szaküzlete.)
BAJA, Szent István tér 4. Telefon 255.
Kérje legújabb árjegyzékeinket Telefunken, Philips,
 Standard, Telefongyári, valamint saját gyártmányu
 készülékekről!

1928-29 évi téli vágásu száraz
hasáb tűzifa
 gyertyán, cser, tölgy és l.o. dorong-
 fa kapható R á c m e c s k e
 állomásról
Schwarz Herrmann
 fatereskedőnél
 Pécsváradon.
 Ugyanott tűzifa eladásra ügynők
 megbízást kaphat.

Január 26-tól febr.. 2-ig
 reggel fél 8 óráig
Dr. Makray László
Gyarmati Emil
 gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.
 Az ügyeletes gyógyszerész
 vasárnap délután is nyitva
 áll a közönség rendelkezésére.

Holapatok,
nyirfaseprők,
gyermekszánkók
UTRY-nál.
 Erzsébet kir.né-u. 38. Tel 280.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.
 Kedvező fizetési feltételek.
 Alacsony havi részletek.
 SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

CORVIN-NYOMDA BAJA
 Mátyás király-tér 10. — Telefon 164

Gummirozott címkék, dombornyomas.
Stancolt dobozok
 gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.

ÉRIESÍTÉS.
 Tisztelettel értesítjük vendégeinket, hogy
 a fővárosi mintára az **ELSŐ BAJAI**
ÉTKEZDE, KÁVÉZÓ s FALATOZÓ
 ugyancsak olesó ebéd és vacsora akció
 indít tisztviselők és kifizetésű kereske-
 delmi s egyéb alkalmazottak részére.
 Ugynevezett amerikai rendszert léptetik
 életbe: t. i. egész napi ellátást biztosít-
 tunk mindazoknak a családoknak, vagy
 magánosoknak, akik nem érnek rá a főzés
 gondjával bajlódni, vagy szakácsné, cse-
 léd hiányában nem akarnak otthon ház-
 tartást vezetni.
 Az új rendszer a következő:
 1 kifogástalan ebéd, mely áll leves,
 sült körettel, főzelék és tésztából, 1 P 40 f,
 1 P 20 f, 1 P. Étlap szerint választható,
 esetleg házhöz is küldjük. Egész napi
 étkezés 2 P 20 fill. Ezt lehet naponta
 is igénybe venni, ha reggel 9 óráig be-
 jelentik. Allami vagy városi alkalmazot-
 tak, vagy azok családjaik: külön 10 szá-
 zalék engedményben részesülnek.
 Kérjük a n é közönséget, hogy üzle-
 tünknek az étkezés terén bevezetett ezen
 újításait igénybe venni szíveskedjék.
 Tisztelettel
 Goldberger Sándor szakács
 kávézó, étkező és falatozó
 Prohászka Ottokár-utca 3.

**Olcsóbb lett
 a vasáru!**

1 drb. zom. ártézivizes	
kanna	6 80
1 drb. fölmosóveder	1 60
1 „ mosófazék	2 40
1 „ husdaráló	6 50
1 „ zsemlyeörlő	5 —
1 „ rézmosár	8 —
1 „ rézkávéörlő	6 50
1 „ rézhabüst	4 80
1 „ konyhamérleg	10 —
1 „ asztaltűzhely	28 —
1 pár korcsolya	7 —
3 drb. zom. fazék v. lábos	
1, 2, 3.	4 60
1 pár sárgaréz függöny- rud	4 —

Krénelsz Géza
 vaskereskedésében.

Kiváló minőségű
teák, teasütemények,
rumok, déligyümölcsök
 a legolcsóbb napi árban
Klein és Stráhl
 fűszer-csemege kereskedésében.

A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGS A LEGJOBBAK!

Értesitem m. t. üzletfeleimet és isme-
 róseimet, hogy a Löwenstein féle ruha-
 üzletben lévő
**kalap-
 szalonomat**
Erzsébet királyné u. 7 sz.
 alá, a Jungabel-féle cipőüzletbe
 helyeztem át.
Madame kalapszalón
G. Engelmann Mária.

Ügynökök fontos és könnyen
 eladható háztartási
 cikkek terjesztésére felvételnek.
 Utánajárs mellett napi 8-10 pengő
 kereshető. — *Cim a kladóban.*

Tanuló felvétetik
 a Corvin-nyomdában.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsajtóján Baján.